

Dosarul nr. 2r-414/23
2-23019059-01-2r-03102023

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (jud.T. Sobolschi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

13 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Onișcenco împotriva lui Serghei Blîndu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită ca tardivă, cererea de apel depusă de Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța împotriva hotărârii din 04 mai 2023 a Judecătoriai Edineț, sediul Dondușeni,

c o n s t a t ă :

La 07 februarie 2023, Nicolai Onișcenco, reprezentat de avocatul Irina Raducan, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Blîndu cu privire la încasarea datoriei, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-6).

Prin încheierea din 04 mai 2023 a Judecătoriai Edineț, sediul Dondușeni, a fost admis renunțul reclamantului la capătul de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral.

Cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Onișcenco împotriva lui Serghei Blîndu cu privire la repararea prejudiciului moral – a fost încetată (f. d. 41-42).

Prin hotărârea din 04 mai 2023 a Judecătoriai Edineț, sediul Dondușeni, a fost admisă acțiunea.

S-a încasat din contul lui Serghei Blîndu în beneficiul lui Nicolai Onișcenco suma de 24 052 de lei, cu titlu de datorie.

S-a încasat din contul lui Serghei Blîndu în beneficiul lui Nicolai Onișcenco suma de 725 de lei, cu titlu de taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată (f. d. 43, 52-56).

La 07 iunie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța a depus cerere de apel preliminar împotriva hotărârii din 04 mai 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, solicitând admiterea apelului, scutirea lui Serghei Blîndu de la plata taxei de stat și casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu încetarea procesului civil (f. d. 49-51).

Prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită ca tardivă, cererea de apel depusă de Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța împotriva hotărârii din 04 mai 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului (f. d. 65-66).

La 21 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța a declarat recurs împotriva încheierii din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii contestate cu pronunțarea unei încheieri de restituire a cererii de apel ca fiind depus în termen sau cu repunerea în termen de depunere a apelului (f. d. 69-71).

În motivarea recursului, a indicat că a recepționat hotărârea primei instanțe la 22 mai 2023 și la 07 iunie 2023 a depus cerere de apel. Consideră că apelul este depus în termen întrucât la 22 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal a fost recepționată hotărârea din 04 mai 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni.

La 03 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal a expediat în adresa intimatului și reprezentantului acestuia, avocatei Irina Răducan copia recursului, pentru cunoștință (f. d. 73).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că, încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată recurentului și reprezentantului acestuia, avocatului Arcadie Gheorghîța, la 12 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 67) și recepționată la 18 septembrie 2023, potrivit avizului de recepție (f. d. 68).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de fond pentru ședința de judecată din 20 martie 2023, i-a expediat pârâtului încheierea din 08 februarie 2023 cu anexe, la adresa de pe str. XXXXX, ap. XXXXX, or. XXXXX, corespondență care a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea factorului poștal „nereclamat” (f. d. 25, 31-33).

În acest context, conform art.108 din Codul de procedură civilă, instanța de fond a dispus citarea publică a pârâtului pentru ședința din 04 mai 2023 (f. d. 35), citarea fiind publicată în ziarul „Dreptul” (f. d. 36).

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 04 mai 2023.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 04 mai 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 05 mai 2023 și a expirat la data de 03 iunie 2023 (zi de sâmbătă).

Dat fiind faptul că data de 03 iunie 2023 a fost zi de sâmbătă, data de 04 iunie 2023 – zi de duminică, prin urmare zile nelucrătoare, în conformitate cu prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi pentru depunere a cererii de apel se constată a fi 05 iunie 2023 (zi de luni), ca zi lucrătoare.

În context, instanța de apel justificat a reținut că Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța a declarat apelul la 07 iunie 2023 (zi de miercuri) în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept neîntemeiat argumentul recurentului, precum că apelul nemotivat a fost depus în termenul de 30 de zile, întrucât la 22 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal a fost recepționată hotărârea din 04 mai 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, prin urmare, nu a omis termenul de 30 de zile.

În acest sens, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu cu data când a luat cunoștință cu actul judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 04 mai 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, apelantul nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a reținut că Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghîța nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Serghei Blîndu, reprezentat de avocatul Arcadie Gheorghiuța.

Se menține încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Onișenco împotriva lui Serghei Blîndu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni